

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Aire Rihe, Keskkonnaministeerium
Valner Lille, Rahandusministeerium

Teie:

Meie: 11.01.2022 nr 1-2/22/5287

Fossiilse gaasi ja tuumaenergia investeeringud ei ole rohelised

Euroopa Komisjon on Euroopa Liidu taksonoomia delegeeritud määruse mustandis liigitanud tuumaenergia ning fossiilse gaasi rohelisteks investeeringuteks, mis pole kooskõlas teaduspõhiste soovitustega¹. Fossiilne gaas ja tuumaenergia ei ole rohelised investeeringud ning säärane liigitamine tekitab keskkonnale ning sotsiaalmajanduslikule olukorrale pöördumatut kahju ning takistab kriitilise tähtsusega kliimaeesmärkide saavutamist.

Praegu on liikmesriikidel võimalus anda sisendit antud taksonoomia delegeeritud määruse kohta. **Soovime, et mitme teise riigi eeskujul võtaks ka Eesti riik selge seisukoha tuumaenergia ning fossiilse gaasi taksonoomiasse lisamise vastu.**

Taksonoomia eesmärk on luua ühised kestliku rahastuse reeglid kõigile liikmesriikidele. Taksonoomia põhimõte on hinnata investeeringuid vastavalt sellele, kas need kahjustavad oluliselt mõnda kuuest määratud valdkonnast, sealhulgas elurikkuse kaitse ja saastatuse/reostuse ennetamine. Kestliku rahastuse tehniliste ekspertide grupi (TEG) seatud CO₂ maksimumlävendite tõttu ei kvalifitseeruks ükski fossiilne kütus (sh fossiilne gaas) roheliste investeeringute nimekirja. Nende soovitude kohaselt tuleks rohetaksonoomiast välja jätta ka tuumaenergia, sest see kahjustab oluliselt mitut taksonoomia valdkonda. Grupi soovitude ignoreerimine Euroopa Komisjoni poolt nõrgestab kestliku rahastuse põhimõtete teaduspõhisust ning näitab, kui tugev mõju on fossiilkütuste ja tuumaenergia lobil Euroopa Komisjonis.

Kuigi tihti esitletakse fossiilset gaasi kui kliimasõbralikumat fossiilkütust, on fossiilne gaas metaanilekete tõttu kliimale väga kahjulik - piisab vaid 3.2 % metaani lekkimisest gaasitaristust, et fossiilse gaasi mõju keskkonnale oleks võrreldav kivisöe omaga². EL kliimaeesmärkide ja Pariisi kliimaleppe eesmärkide täitmiseks on oluline vähendada kõikide fossiilkütuste, sh fossiilse gaasi nõudlust. 2020. a. Climacti uuringu kõigi stsenaariumite kohaselt peaks 55% heitmete vähendamise eesmärgi saavutamiseks gaasi nõudlus vähenema aastaks 2030³ vähemalt poole võrra. Tuumaenergiat ei saa liigitada roheliseks investeeringuks, kuna selle tootmisahelal on märgatavad keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-technical-expert-group_en

² Alvarez, R.A., Pacala, S.W., Winebrake, J.J., Chameides, W.L. and Hamburg, S.P., 2012. Greater focus needed on methane leakage from natural gas infrastructure. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 109(17), pp.6435-6440.

³ https://climact.com/wp-content/uploads/2020/06/Climact_Target_Emissions_report_FINAL.pdf

alates kaevandamisest kuni radioaktiivsete jäätmeteni. Tuumaenergia hind - mille maksab kinni tarbija - on vähemalt kaks korda kõrgem tuule- ja päikeseenergiast⁴.

Fossiilkütustel põhinevate investeeringute (sh fossiilne gaas) klassifitseerimine roheliseks seab kahtluse alla Euroopa roheleppe usaldusväärse rahvusvaheliselt ning töötab vastu taksonoomia eesmärgile vältida rohepesu. Taksonoomia puhul on kriitilise tähtsusega selle rahvusvaheline roll: ambitsioonikal taksonoomial on potentsiaal saada üleilmseks teetähiseks kestlike rahavoogude suunamisel. Võttes arvesse, et taksonoomialaadsete süsteemide loomist plaanitakse mitmel pool mujalgi, on EL huvides seada investoritele võimalikult ambitsioonikas standard. Juhul, kui EL oma taksonoomia kriteeriumid langetab, riskib ta ohuga kaotada oma juhtrolli kliimaliidrina maailmas ning hoogustada mittesäästlikke investeeringud mujalgi, millele juba viitavad Lõuna-Korea ja Venemaa taksonoomiate loomise esimesed sammud.

Eesti riik peab Euroopa tasandil seisma hea oma järgnevate põlvkondade elamisväärse tuleviku eest ning eelistama teaduspõhisust poliitilistele kompromissidele. Euroopa Liidu taksonoomias tuumaenergia ja fossiilse gaasi roheliseks liigitamisel on pöördumatud tagajärjed, kuna see soodustaks ökoloogiliste murdepunktide ületamist, millega kaasnevad tagasisideahelad seavad inimkonna ja kogu eluslooduse kestmise ohtu⁵. Soovitame selles suunas mitte liikuda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Laura Uibopuu

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator

---

⁴ <https://www.worldnuclearreport.org/IMG/pdf/wnisr2021-lr.pdf>

⁵ Steffen, W., Rockström, J., Richardson, K., Lenton, T. M., Folke, C., Liverman, D., ... & Schellnhuber, H. J. (2018). Trajectories of the Earth System in the Anthropocene. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(33), 8252-8259.